

10 sote-tekoälykokeilua – tulokset, opit ja ehdotukset jatkotoimimista

DigiFinland

ke 8.4.2026 klo 9:00-10:00

Ohjelma

Tilaisuuden avauspuheenvuoro

Jukka Lähesmaa, SOTE-tekoälyn ekosysteemin puheenjohtaja, erikoisasiantuntija, STM

10 sote-tekoälykokeilun tulokset ja keskeiset opit

Laura Välikkilä, SOTE-tekoälyn ekosysteemin koordinaattori, DigiFinland

Sote-tekoälyn jalkautussuunnitelma

Jenny Vuollet, liiketoimintajohtaja, DigiFinland

Paneelikeskustelu: Piloteista käytäntöön – miten tekoäly vakiinnutetaan sote-arkeen?

Piia-Mari Söyriä, projektipäällikkö, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

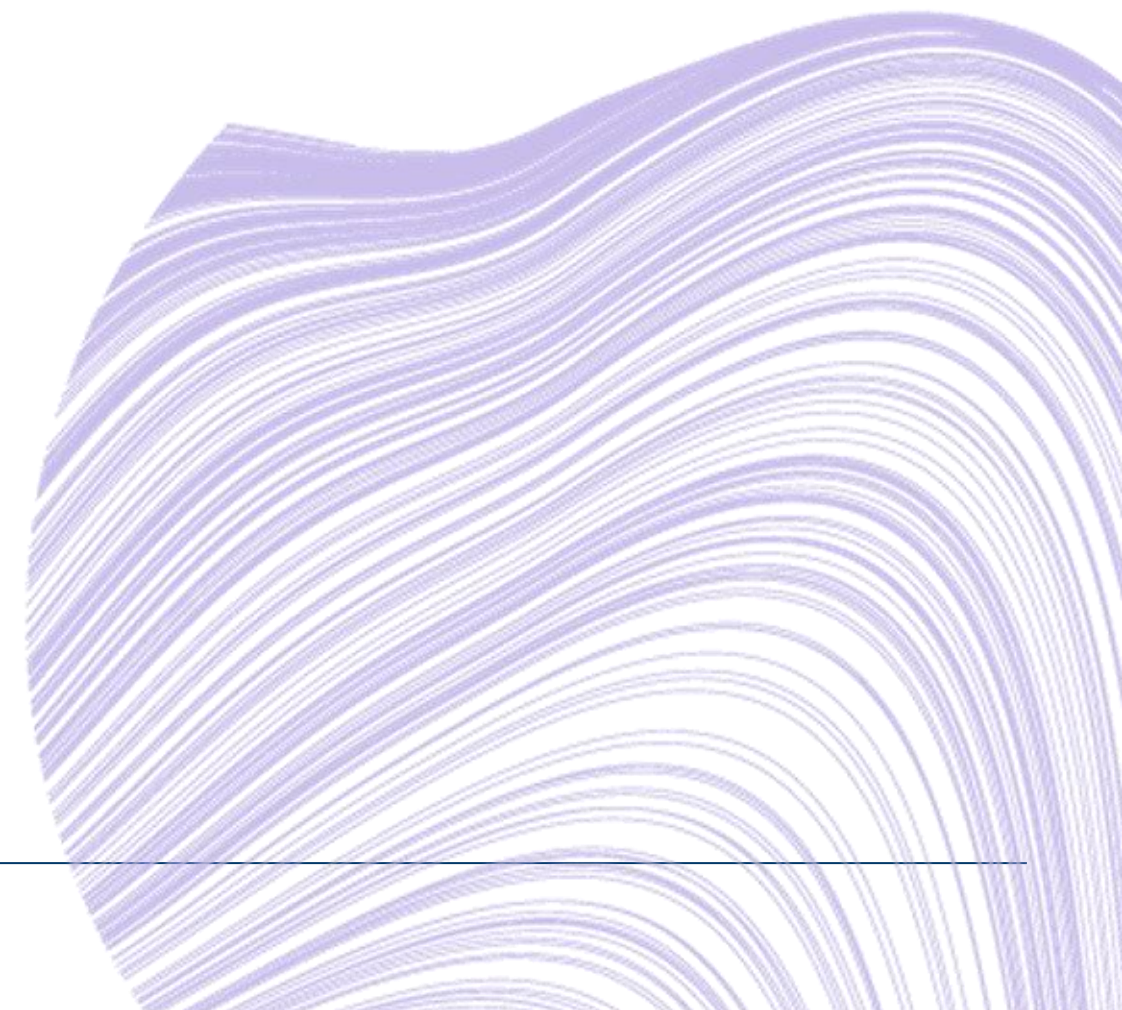
Tiia Krooks, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori, Pohjanmaan hyvinvointialue

Marketta Niemelä, johtava asiantuntija, LAB-ammattikorkeakoulu

Tomi Malmström, Executive Vice President, AI & Data, NHG

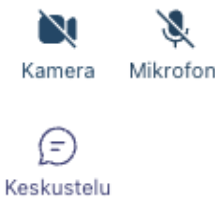
Päätössanat

Jenny Vuollet, liiketoimintajohtaja, DigiFinland

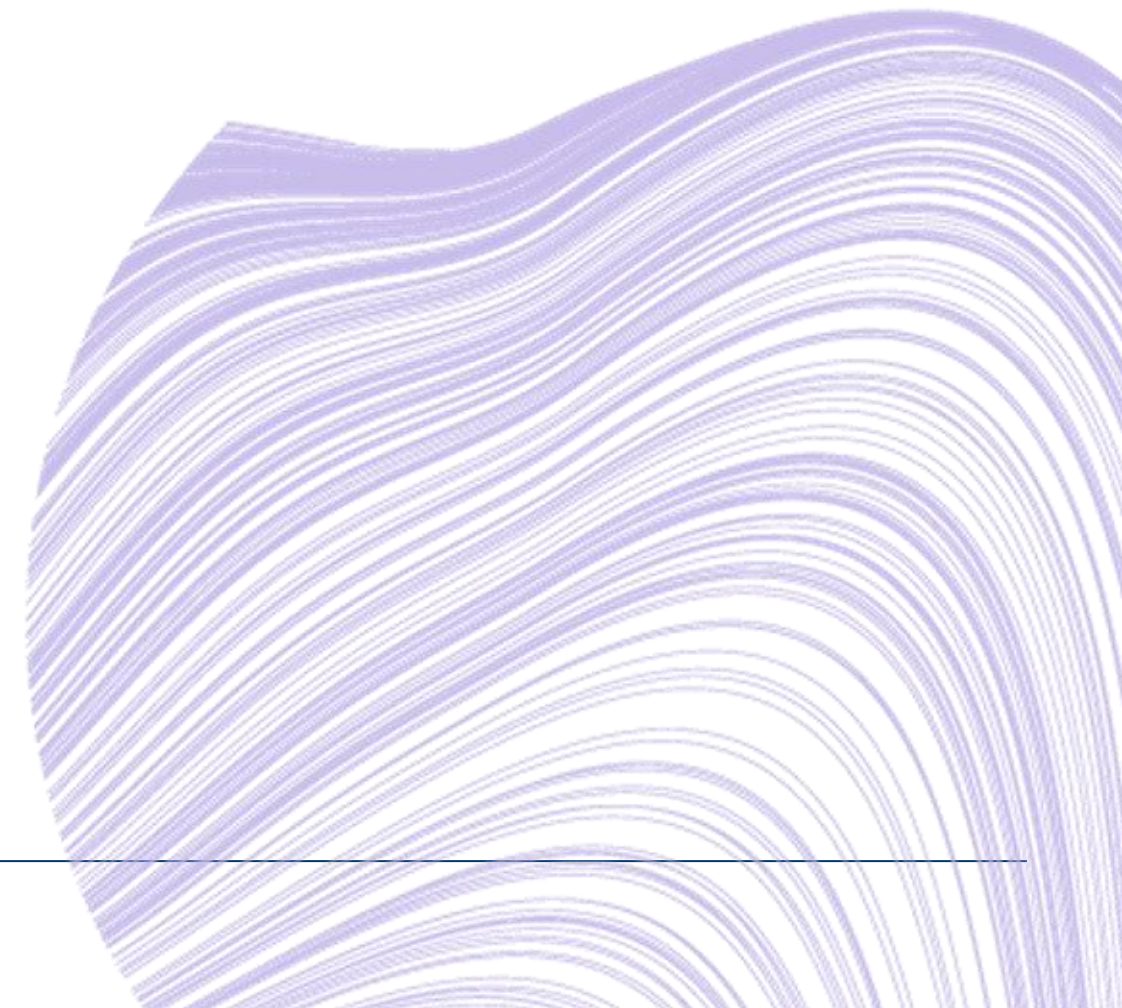

Ohjeet

- Muista tarkistaa, että mikrofoni ja kamerasi on suljettu
- Keskusteluosio on auki koko tilaisuuden ajan. Pyrimme vastaamaan keskustelukysymyksiin joko tilaisuuden aikana tai viimeistään tilaisuuden jälkeen.

Kunnioitetaan toistemme mielipiteitä, ylläpidetään turvallisen tilan periaatteita myös verkossa.

Avauspuheenenvuoro

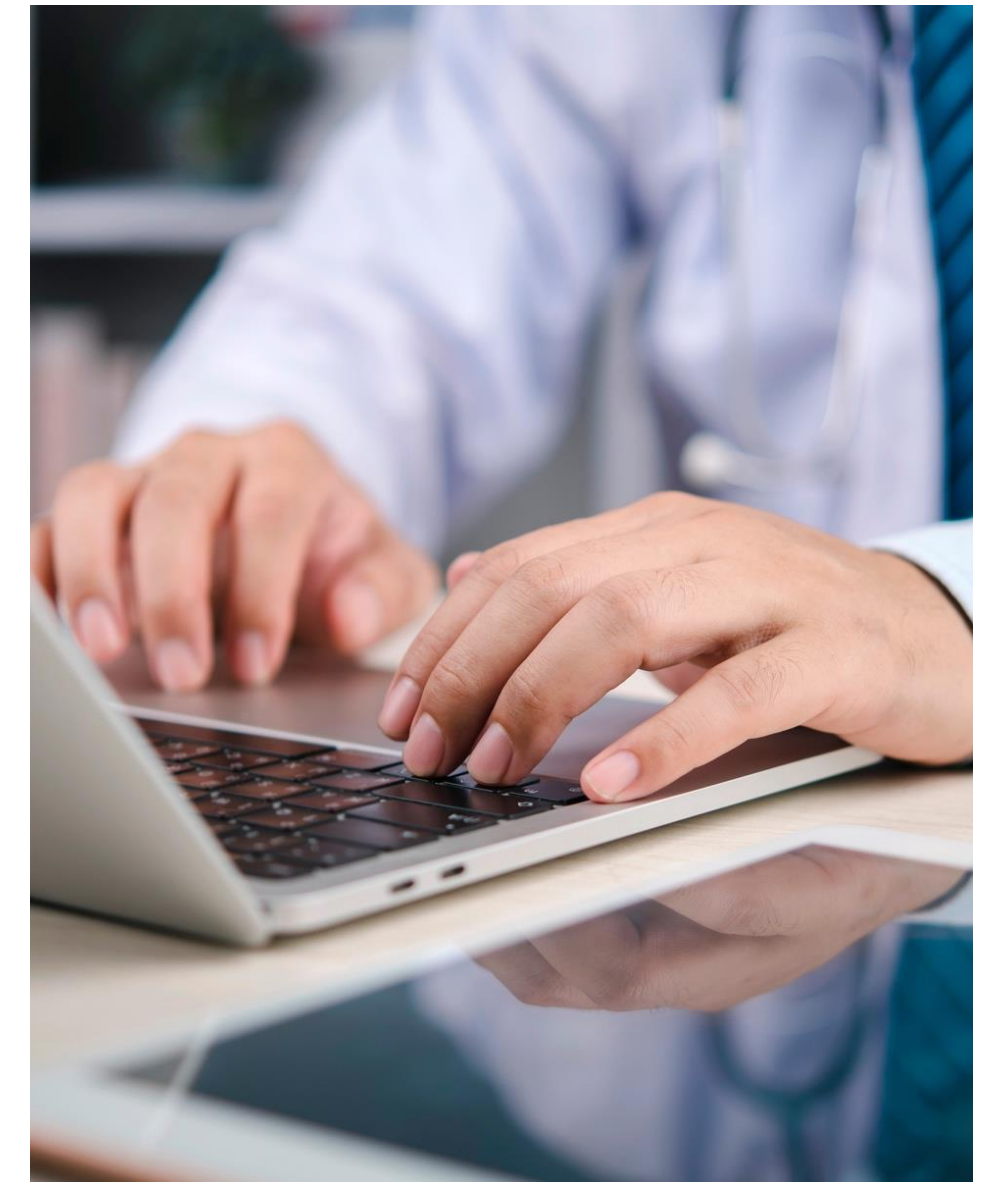
2.

10 sote-tekoälykokeilun tulokset ja keskeiset opit

SOTE-tekoälyn ekosysteemin kokeiluprojektit 2025

- 10 kokeiluprojektia toteutettiin hyvinvointialueilla ja HUSissa vuoden 2025 aikana
  - DigiFinland vastasi koordinaatiosta, STM rahoitti hankehallinnan ja 50 % kokeilujen kustannuksista
  - tuotoksina osaamista, toimintamalleja ja tekoälyvisio suosituksineen
- Tunnistettu teknologian potentiaali, sudenkuopat ja lainsäädäntötarpeet
  - edellytykset tekoälyn kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi hyvinvointialueilla
- Vaikuttavuusarvioinnin keskiössä tehokkuus, sujuvuus ja palveluiden laatu
  - huomioiden turvallisuus- ja eettisyysvaikutukset

→ Tavoitteena tunnistaa reunaehdot ja luoda valmius tekoälyratkaisujen laajemmalle käyttöönotolle

Pohjanmaa

LingAI-reaaliaikainen tulkkaus

Keski-Suomi

Reaaliaikainen tulkkaus

Pirkanmaa

AI-avusteisesti koostettu lapsen palvelutarpeen arviointi & ennakoiva riskiarviointikkaus

Varsinais-Suomi

Tekoäly syövän PET-kuvantamisessa

Länsi-Uusimaa

Tekoälyavusteiset kirjaukset hyvinvointialueella

Pohjois-Savo

Tekoälyavusteisen lääkitysriskinarviointityökalun kehittäminen ja käyttöönotto

Keski-Suomi ja Etelä-Savo

AI-assistentti ammattilaiselle

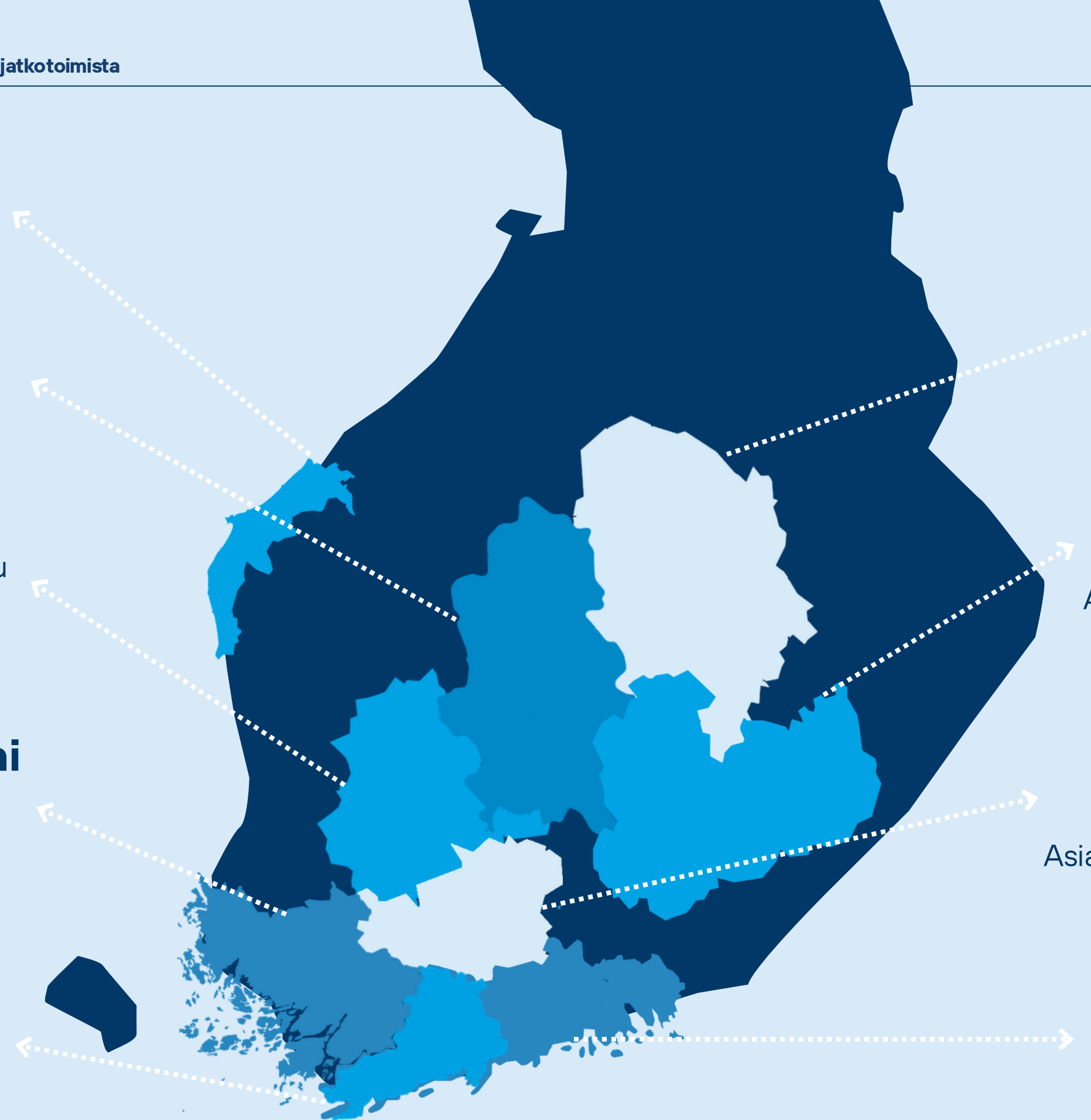
Kanta-Häme

AI-pohjainen toimintakyvyn muutoksen ennakointi, Rehab Screen

Asiakkaan tausta- ja riskitietojen AI-pohjainen koostaminen

HUS

Tekoälypohjaiset työkalut lihavuuden digihoitoon

Tekoälykokeilujen tulokset

Pohjanmaa: Reaaliaikainen tulkkaus (LingAI)

- 50 % säästö tulkkausostossa
- 25 000 tulkkaustapahtumaa
- Nopeampi asiakaskontakti ja vahvempi potilasturvallisuus

Kanta-Häme: Toimintakyvyn muutoksen ennakointi

- Toimintakyvyn muutoksen ennustaminen 6 kk päähän
- Vähentynyt ennenaikainen siirtyminen raskaampiin palveluihin
- Hyödyntää vakioituja RAI- ja ICF-tietorakenteita

Kanta-Häme: Asiakkaan tausta- ja riskitietojen koostaminen

- Säästetty aika tiedonhaussa ja parantunut kirjaamisen kattavuus
- Vähentynyt häiriökysyntä ja päällekkäinen palveluntarve

Pohjois-Savo: Lääkitysriskin arviointityökalu

- Käynnissä satunnaistettu vertailututkimus sekä käytettävyystudkimus

Varsinais-Suomi: Tekoäly syövän PET-kuvantamisessa

- Kliininen käyttö on tavoitteena aloittaa vuoden 2026 aikana

Länsi-Uusimaa: Kirjaamisen työkalu (Gosta Aide)

- Yli 400 käyttäjää, n. 20 000 kirjausta
- Vähentynyt kognitiivinen kuormitus ja henkilöstön parempi jaksaminen
- Parantunut kirjausten laatu

Pirkanmaa: Palvelutarpeen arviointi & ennakoiva riskiarviointi

- Ajansäästö 42 min / yhteenveto (n. 2 henkilötyöviikkoa/kk)
- Parempi päätöksenteon laatu ja varhaisempi riskien tunnistaminen
- Erittäin korkea käyttäjätyytyväisyys (NPS 5,3)

HUS: Lihavuuden digihoito

- Potilaskapasiteetti 40 → 60 per valmentaja (+50 %)
- Integroitu AI-ravitsemusterapeutti ja ateriakuvien automaattianalyysi

Keski-Suomi: Reaaliaikainen tulkkaus

- Heikko käänöslaatu osalla kielistä, sovelluksen tekniset viiveet

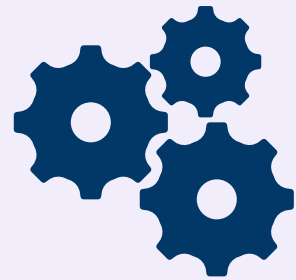
Keski-Suomi ja Etelä-Savo: AI-assistentti ammattilaiselle

- Tekninen keskeneräisyys, suomenkielisen termistön käsittelyyn liittyvät haasteet

Jatkohyödyntämispotentiaalin arviointi

Kokeilujen jatkohyödyntämispotentiaalin arvioinnissa huomioitiin useita eri näkökulmia.

1. Tekninen toimivuus

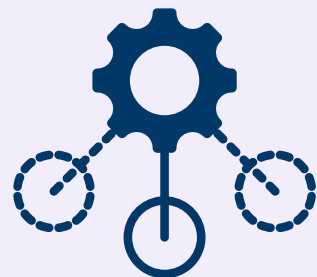
2. Todennettu vaikuttavuus

3. Käyttötapauksen merkittävyys

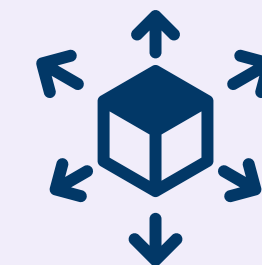
4. Riippuvuudet

5. IPR oikeudet ja kilpailu

6. Levityksen edellytykset

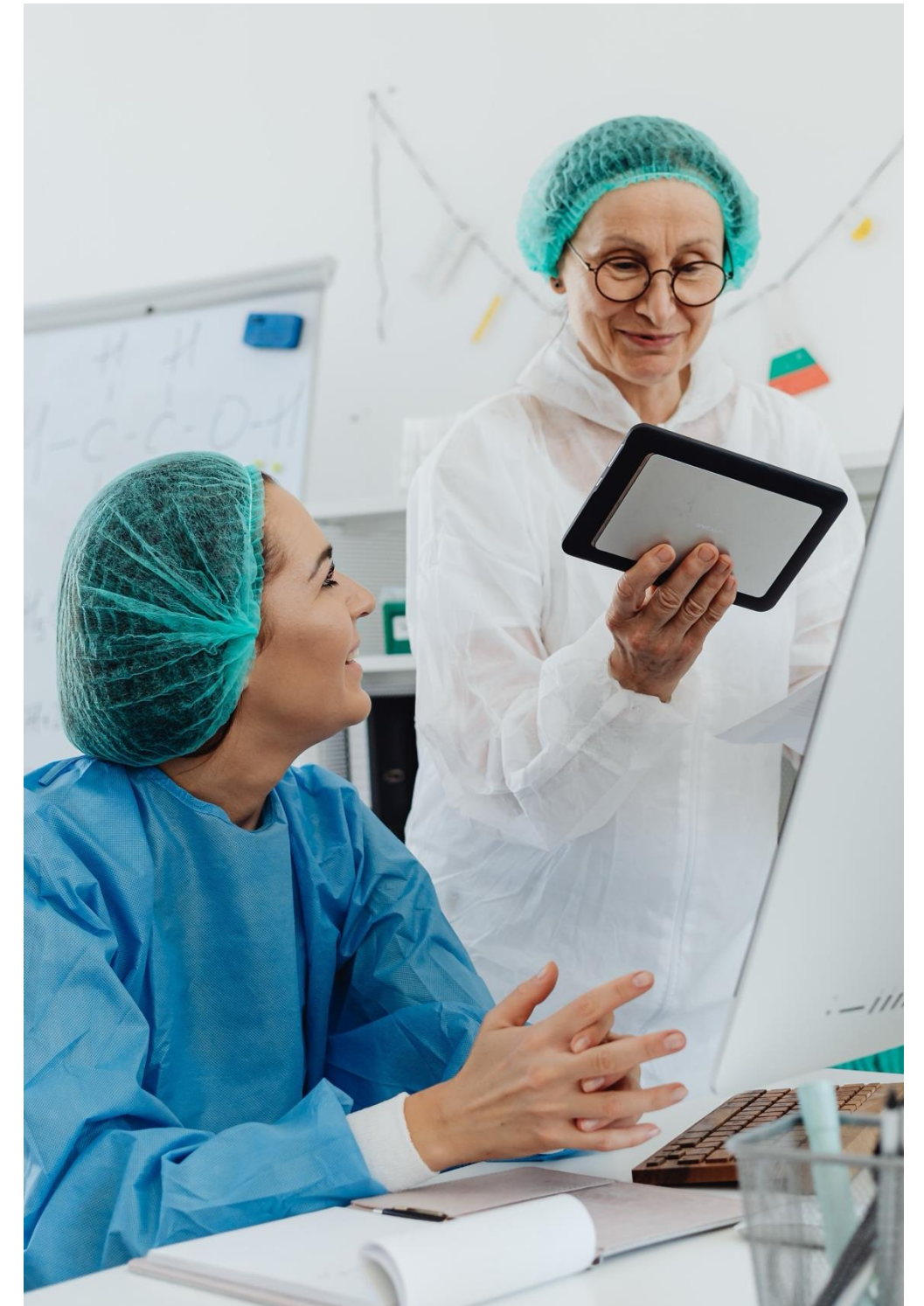
Opit ja kokemukset

- Vahva koordinointi
  - DigiFinlandin rooli kehitystyön toteuttajana, valvojana ja koordinaattorina
  - geneeriset dokumenttipohjat ja DPIA-mallit päällekkäisen työn vähentämiseksi
- Sujuva integraatio ja luotettava suomalainen tietopohja
  - kytkentä asiakas- ja potilastietojärjestelmiin välttämätöntä kitkan poistamiseksi
- Sääntelyvaatimusten ja eettisyyden huomioiminen varhaisessa vaiheessa
  - lääkinnällisten laitteiden regulaation (MDR) tunnistaminen kehitystyön alussa
- Muutosjohtaminen
  - tekoäly ensisijaisesti toimintatapojen muutos, ei tekninen hanke
- Ammattilaisten tekoälyosaamisen vahvistaminen
  - Riittävä ymmärrys tekoälyn kyvykkyyksistä, rajoitteista ja ammattilaisen vastuista

Ehdotukset jatkotoimenpiteistä

- Osaamisen vakiinnuttaminen ja teknisten ratkaisujen hallittu skaalaaminen
  - sääntely-ympäristön selkeyttäminen ja kansallinen koordinointi
- Painopisteet käytännön etenemiselle
  - varmistettujen käyttötapauksen nopea skaalaus (mm. reaaliaikatulkkaus ja kirjausavusteet), paikallinen viimeistely ja näytön vahvistaminen
- Kansallinen koordinaatio ja DigiFinlandin rooli jakelijana
  - yhteentoimivuuden, turvallisuuden ja kustannustehokkuuden varmistaminen
- Alueelliset ja kaupalliset polut kehityksen tukena
  - yritysten intressi tuotteistaa ratkaisuja
  - kokeiluista saadun tietopohjan hyödyntäminen yleisissä jalkautuksissa

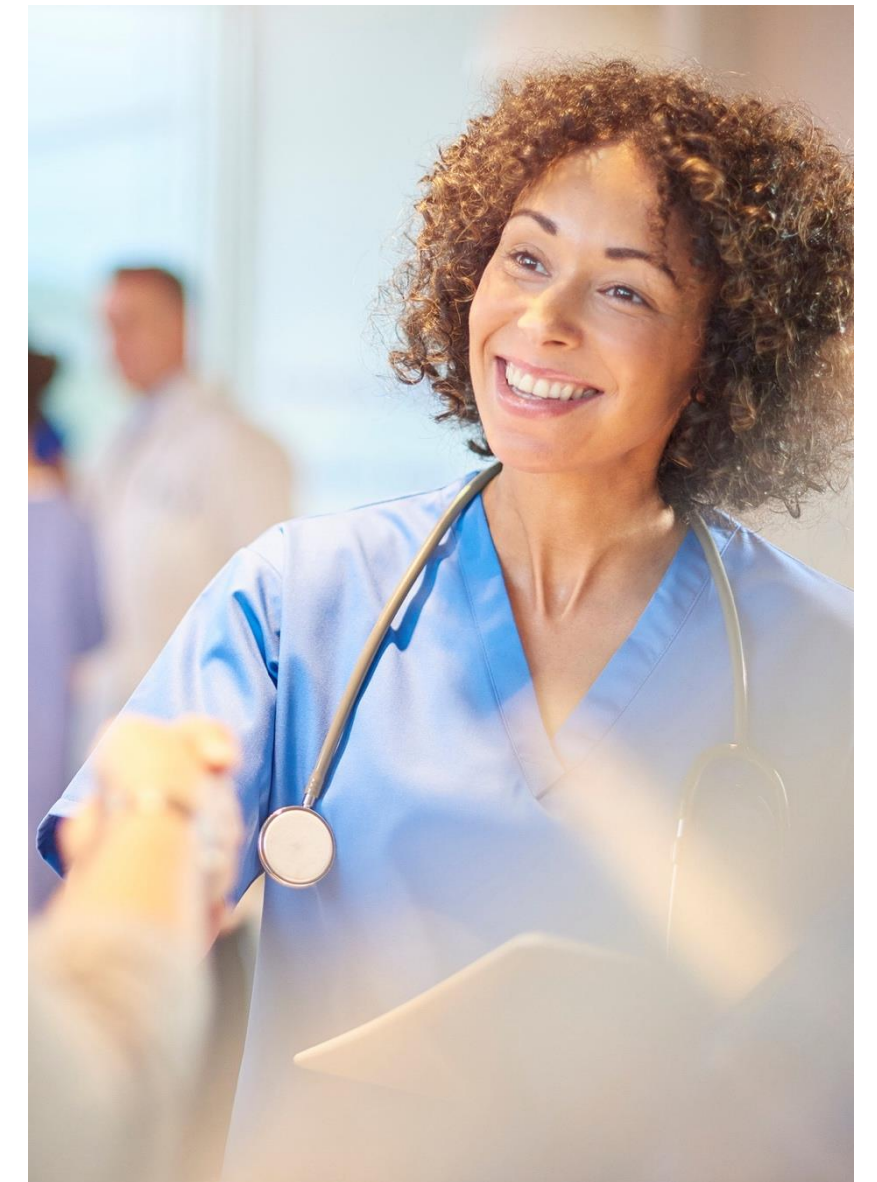

3.

Sote-tekoälyn jalkauttamisen toimenpiteet

Raportti AI-jalkauttamistoimenpiteistä

- Sote-tekoäly etenee vauhdikkaasti sekä teknologiakehityksen, sovelluskohteiden tunnistamisen että ratkaisujen käyttöönoton tasolla. Hyvinvointialueilla tapahtuvaa kehitystä on syytä seurata ja koordinoita, jotta resurssit käytetään tehokkaasti ja muutos on kestävä.
- Raportin keskiössä hyvinvointialueet tekoälyn hyödyntäjinä
  - tukena asiantuntijat, ratkaisutoimittajat ja koko sote-tekoälyekosysteemi
  - kansallinen vastuu koordinaatioryhmällä (STM, THL, HUS, UNA, Sitra, DigiFinland)
- Raportissa kuvataan sote-tekoälyn priorisoidut käyttötapaukset, joilla alueet arvioivat olevan laajaa vaikuttavuutta* ja jotka ovat vähintään suhteellisen lähellä tuotantokypsyyttä.
  - kirjausavusteet, yhteenvedot, diagnostiikka, reaaliaikatulkkaus ja ennaltaehkäisy
- Raportin pohjalta syntyi toimenpidesuunnitelma hallituskauden tavoitteiden saavuttamiseksi
  - vauhditetaan käyttöönottoa, hyödyntämistä ja skaalaamista sote-palveluissa
  - koordinoitulla kehittämisellä varmistetaan arviointitiedon saatavuus skaalaamisen tueksi

→ **Polku tekoälyratkaisujen vakiinnuttamiseksi osaksi palvelujärjestelmää**

Käyttötapausten arvioitu kypsyystaso

Asiantuntija-arvio kypsyystasosta:

Reaaliaikainen tulkkaus

Soveltuu jalkautettavaksi kaikille alueille kaupallisia ratkaisuja hyödyntäen. Varmistettava käännösten laatu ja luotettavuus sekä seurattava toimivuutta ja vaikuttavuutta.

95 %

Tekoälyavusteiset asiakas- ja potilaskirjaukset

Käyttötapaus vaikuttaa kypsyvän suhteellisen pian jalkautettavaksi kaikille alueille. Hankittava tietoa eri ratkaisuista, toimintamallien muutoksesta ja vaikuttavuudesta.

85 %

Asiakas- ja potilastiedon yhteenvedot ja tiivistelmät

Tarvitaan jatkokehitystä, lisäkokemuksia ja vaikuttavuustietoa ennen laajemman jalkauttamisen suosittelua alueille.

75 %

Diagnostiikan tekoälyavusteinen tulkinta

Nopeaa hyötyä saadaan testaus- ja validointiprosessin laajentamisesta. Käyttötapauksessa on mahdollisuus myös rohkeaan kehittämiseen kohti autonomista tekoälyä.

70–100 %

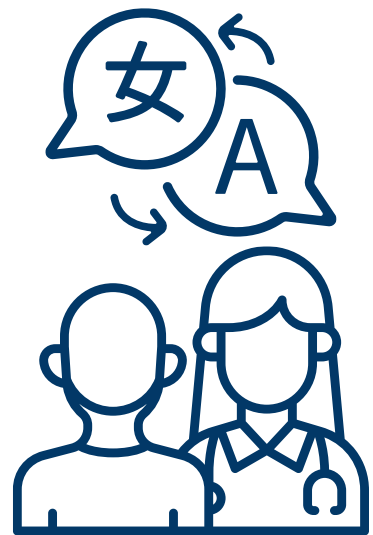
Ennustaminen ja ennaltaehkäisy

Osa alatapauksista on jo jalkautettavissa. Edellyttää kokemusten kokoamista, tarkempaa analyysia potentiaalista sekä jatkokehittämistä.

50–80 %

1. Reaaliaikainen tulkkaus

Tekoäly kääntää reaaliaikaisesti puhetta tai tekstiä kieleltä toiselle hoito- ja vastaanottotilanteissa.

Hyödyt:

- Merkittävät kustannussäästöt (Pohjanmaan kokeilu: 12 yksikköä, 38 kieltä)
- Palvelujen yhdenvertaisuuden ja yksityisyydensuojan paraneminen
- Korkea käyttäjätyytyväisyyden taso ja valmiiden ratkaisujen hyvä saatavuus
- Yritysyhteistyön ja kaupallisten tuotteiden lupaavat tulokset (mm. LUVN, Vantaa-Kerava, HUS)

Ehdotus etenemisestä

- Alueellisten tulosten ja kustannustiedon skaalaaminen kansalliseksi vaikutusarvioksi
- Kaupallisten ratkaisujen yhteishankinnan ja markkinakartoituksen selvittäminen
- Säätelyperusteiden (MDR) määrittely lääkinnällisiä laitteita koskevan tulkinnan osalta
- Laadunhallinnan parhaiden käytäntöjen kerääminen ja tunnettuuden lisääminen
- Integraatiomahdollisuuksien selvittäminen AI-kirjaamiseen ja muuhun työn tukeen
- Lainsäädännön kehittämistarpeiden arviointi asiakkaan oikeuksien osalta

2. Tekoälyavusteiset asiakas- ja potilaskirjaukset

Ammattilainen sanelee kirjauksen puhelimelle tai tietokoneelle, tai kirjaus generoidaan suoraan ammattilaisen ja asiakkaan välisestä keskustelusta.

Tekoäly tuottaa kirjausehdotuksen asiakas- ja potilastietojärjestelmään, jonka ammattilainen tarkistaa ja hyväksyy.

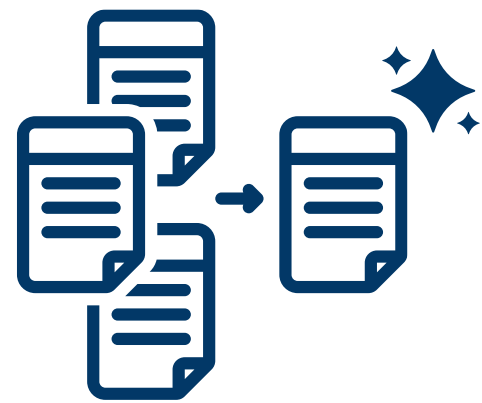
Hyödyt:

- Kirjaamisajan merkittävä vähentyminen ja vapautuva aika asiakastyöhön
- Kirjausten rakenteisuuden ja laadun paraneminen (mm. Länsi-Uudenmaan pilotit)
- Mahdollisuus nopeaan käyttöönottoon erillISRatkaisuina tai PTJ-integraatioina

Ehdotus etenemisestä

- Kansallinen koordinointi osana sote-kirjaamisen yleistä kehittämistä
- 2–3 alueellisen kehityskokonaisuuden tuki ja muutosjohtamisen kokemusten kerääminen
- EU-regulaation seuranta toiminnallisuuksien tulkinnasta lääkinnällisiksi laitteiksi
- Ammattilaisen tekemä laadunvarmistus (tarkistus ja hyväksyntä) säilyy yleislinjauksena

3. Asiakas- ja potilastiedon yhteenvedot ja tiivistelmät

Tekoäly tuottaa ammattilaiselle yhteenvedon tai tiivistelmän asiakas- ja potilastiedosta.

Ammattilainen voi pyytää tekoälyltä tarkennuksia koostettuun tietoon.

Hyödyt:

- Ammattilaisen ajansäästö tiedonhakuvaiheessa ja hoidon valmistelussa
- Kirjaamisen laadun paraneminen (lupaavia tuloksia Pirhan sosiaalihuollon kokeilusta)
- Koostetun tiedon syventäminen tekoälyltä pyydettävillä tarkennuksilla
- Tekninen valmius pitkällä (mm. Kanta-Hämeen taustatietojen koostamisratkaisu)

Ehdotus etenemisestä

- Vaikuttavuuden varmistaminen ja korkealaatuisen tutkimustiedon tuottaminen
- Kansallinen määrittely tiivistelmien laatu pohjille ja yhtenäisille malleille
- Kanta-tiedon hyödyntämisen mahdollistaminen lainsäädännöllä
- Järjestelmätoimittajien ohjaaminen natiiveihin toteutuksiin sääntelyvaatimukset huomioiden
- Hyvinvointialueiden välisen kokemusten jaon ja uusien kokeilujen seurannan vahvistaminen

4. Diagnostiikan tekoälyavusteinen tulkinta

Tekoäly tunnistaa lääketieteellisistä kuvista tai mittaustuloksista poikkeamia.

Tekoäly priorisoi tuloksia erikoislääkäreille (esim. radiologia, patologia) ja hälyttää mahdollisista havaitsematta jääneistä seikoista.

Hyödyt:

- Lääkärin päätöksenteon tuki (tukiäly) ja potilasturvallisuuden parantuminen
- Mahdollisuus havaitsematta jääneiden seikkojen automaattiseen hälytykseen
- Kaupallisten ratkaisujen laaja tarjonta (erityisesti radiologia)
- HUS Diagnostiikkakeskuksen validointimalli ratkaisujen paikalliseen tarkasteluun

Ehdotus etenemisestä

- HUSin testaus- ja validointiprosessin levittäminen valtakunnalliseksi
- Työnkulkujen pilotointi klinikoiden tueksi (esim. murtumien tunnistus)
- Kansallisen tekoälyalustan tarpeen arviointi algoritmien hallintaan (Norjan malli)
- Yhteisten hankintavaatimusten kokoaminen ja jakaminen ekosysteemin kautta
- Laadunvarmistuksen metriikoiden kehittäminen ja infrastruktuurin päivittäminen
- Lainsäädännöllinen tuki potilasdatan rekisterirajat ylittävälle käytölle

5. Ennustaminen ja ennaltaehkäisy

Tekoäly mahdollistaa terveysriskien, palvelutarpeen ja resurssien ennustamisen hyödyntämällä asiakas-, potilas- sekä hallinnollista dataa.

Ennustaminen yksilö-, väestö- tai organisaatiotasolla luo pohjan oikea-aikaisille ennaltaehkäiseville toimenpiteille.

Hyödyt:

- Pohja ennaltaehkäiseville toimenpiteille yksilö-, väestö- ja organisaatiotasolla
- Käytännön tulokset toimintakyvyn muutosten ennustamisessa (mm. Kanta-Häme)
- Skaalautuvuus kansainvälisten tietorakenteiden avulla (RAI, ICF)
- Resurssien ja palvelutarpeen parempi kohdentaminen hallinnollisen datan avulla

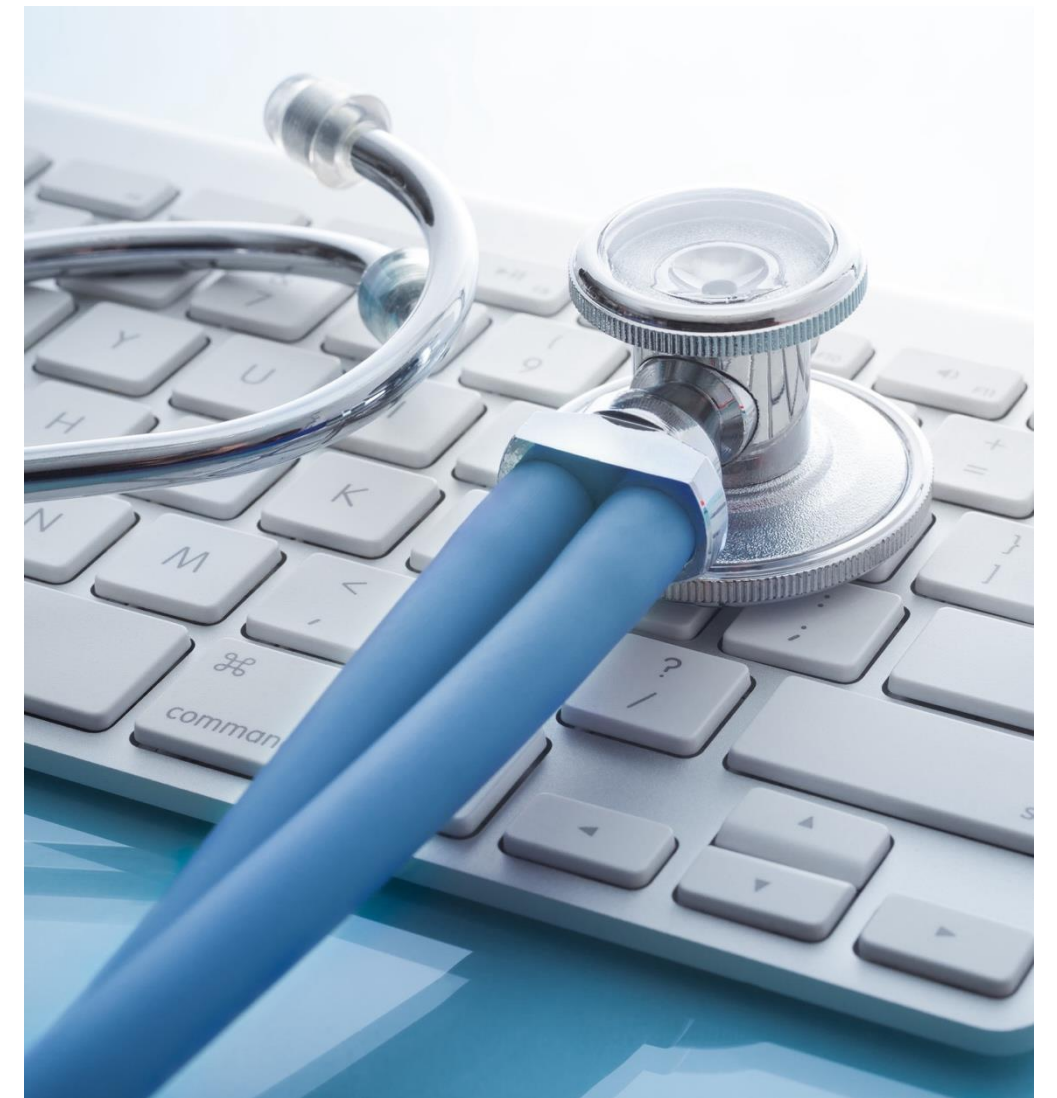
Ehdotus etenemisestä

- "Ennakoiva sote" -kokonaisuuden strateginen analyysi ja jako hallittaviin osa-alueisiin
- Kanta-Hämeen ratkaisun jatkokehitys laajemmalla datalla ja vaikuttavuuden arviointi
- Skaalaamisen mallien tunnistaminen (yritysyhteistyö ja innovatiiviset hankinnat)
- Lääkinnällisten ja ei-lääkinnällisten laitteiden kehityspolujen erottaminen sääntelyssä
- Tiedolla johtamisen osaamisen vahvistaminen ja kansallinen datayhteistyö
- Lainsäädännön uudistaminen ennakoinnin ja väestötason seurannan tueksi

Käyttöönottoa laajasti tukevat toimenpiteet

- Kansallisten linjausten puute ja tunnistamattomat ristiriidat kehittämisen esteenä
  - tarve yhteisille linjauksille resurssien tehokkaan käytön ja kestäväen muutoksen varmistamiseksi
  - lääkinnällinen laite vs. ketterä kehittäminen
  - kaupalliset ratkaisut vs. oma kehittäminen (buy vs. make)
- Eteneminen kestävin linjauksin ja lainsäädännön tuella
  - kokeilevan kehittämisen mahdollistaminen valituissa sote-toiminnoissa
  - julkisen hyödyn ja IPR-mallien määrittely alueiden omista innovaatioissa
  - kansalliset ohjeistukset, osaamisen jakaminen ja datan hyödyntämisen edistäminen

→ Tavoitteena poistaa kehittämisen esteet ja luoda kansallinen pohja tekoälyn vakiinnuttamiselle

4.

**Paneelikeskustelu: Piloteista käytäntöön –
miten tekoäly vakiinnutetaan sote-arkeen?**

**Mikä on tyypillisin syy, miksi
sote-tekoälykokeilu epäonnistuu
tai jää pilotiksi?**

**Miksi SOTE-tekoälyn ekosysteemin
kokeilut onnistuivat keskivertoa
paremmin?**

Miten AI-kehitys ja jalkauttaminen etenee 12–24 kk aikana? Mitä pitää tehdä kansallisesti vs. alueilla?

Vastaukset yleisön kysymyksiin

Tehtiinkö kokeilujen pohjalta näille tekoälysovelluksille vaikuttavuuden osalta mittareita?

Kyllä, jokaisen projektin osalta arvioitiin vaikuttavuutta määriteltyjen mittareiden osalta.

Onko näistä määritellyistä mittareista dokumentaatiota? Eli minkälaisia mittareita käytettiin?

Vaikuttavuuden arviointi painottui toiminnan tehokkuuteen ja sujuvuuteen sekä palveluiden laatuun. Useissa piloteissa arvioitiin myös turvallisuuteen ja eettisyyteen liittyviä vaikutuksia. Piloteissa tehtiin sekä laadullista että määrällistä vaikuttavuus ja -vaikutusarviota, osa yhteistyössä yliopistojen kanssa. Kokeilut hyödynsivät myös Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) antamaa ohjeistusta vaikuttavuus- ja vaikutusarvioinnin toteuttamiseen.

Lainsäädännöllisiä arvioita ei siis vielä tehty? Ei tiedetä asiakkaan oikeuksia esim. suhteessa AI-tulkkaukseen?

Tätä kokonaisuutta edistetään.

Kokeilussa DigiFinland on toiminut myös jakelijana. Onko arvioitu, ja tehty päätöstä, miten DigiFinlandin rooli jatkossa toimisi? Kuinka yksityiskohtaisesti on arvioitu, millainen malli pidemmän päälle olisi toimivin? Ja ylipäänsä kilpailu- ja hankintalainsäädännön mukainen.

Asiaa selvitetään tällä hetkellä.

Reaaliaikainen tulkkaus: määriteltiinkö lääkinnälliseksi laitteeksi? Kuka teki määritelmän? Ulkopuolinen toimija vai hyödynnettiinkö esim. Fimean laiteneuvontaa?

Kyseessä on ruotsalainen valmiskäyttö, jonka CE-merkintä on haettu EU-tasolla toimittajan toimesta.

Miten jalkauttamisen rahoitus järjestetään? Pitääkö asiassa tehdä vielä analyysiä ennen laajempaa jalkauttamista, ja päätökset siitä, että nämä kokeilujen ratkaisut laajenevat pysyvästi käyttöön?

Tästä tulee tarkempaa tietoa lähiaikoina, seuraattehan ekosysteemin viestintää.

Kiitos!

Yhteydenotot:

sotetekoaly@digifinland.fi

Jukka Lähesmaa

SOTE-tekoälyn
ekosysteemin puheenjohtaja
Erityisasiantuntija, STM
jukka.lahesmaa@gov.fi

Jenny Vuollet

johtaja
Ratkaisupalvelut
+358 50 4147545
jenny.vuollet@digifinland.fi

Laura Välikilä

AI-kokeilut
Ratkaisupalvelut
+358 50 5347944
laura.valkkila@digifinland.fi

 sotetekoaly.fi

 [SOTE-tekoälyn ekosysteemi](#)